

Fjellmelodier

Melodier fra Ældre og nyere norske Fjeldmelodier

Ludvig Mathias Lindeman

Arrangert for strykere av

Sigyn Fossnes

Til min far Odd Sverre

PRØVETRYKK

© 2021

Sigyn Fossnes, Plattform12 Publishing

Grafisk form: Urbane Guerilla/Leif Haglund

Omslag: Foto Vidar Nordli-Mathisen/Unsplash.com

Første utgave: v 1.0 PDF

Plattform12 Publishing/plattform12.no

ISBN 978-82-93585-29-9

Innholdsfortegnelse:

Forord	s. 4
1: Halling	s. 9
2: Springdans etter Arne N. Thingstad fra Åmot i Østerdalen	s. 10
3: Halling fra A. P. Berggren: Norske Sanger og Melodier	s. 12
4: Bådn-lått etter Andris E. Vang fra Valdres	s. 15
5: Langebergslått'n etter Ragnhild Oisdatter Viken fra Valdres	s. 16
6: Lua-lått etter Ola Dønhaug fra Valdres	s. 18
7: Dyreparten fra Valdres	s. 20
8: Kjerringa med staven	s. 21
9: Lev vel så vil eg seia fra Hallingdal	s. 22
10: Vesle guten upi bakken fra Aurdal i Valdres	s. 23
11: Brura-lått etter Ola Dønhaug fra Valdres	s. 24
12: Springdans fra Hallingdal, Olea Crøgers samling	s. 26
Kilder	s. 27

Alle melodiene er hentet fra Ludvig Mathias Lindeman *Ældre og nyere norske Fjeldmelodier*, utgitt 1853-1867. Se forord og kilder bak i heftet.

Forord

Disse folkemelodiene og slåttene er hentet fra Ludvig Mathias Lindeman (1812 - 1887) sin samling: *Ældre og nyere norske Fjeldmelodier*, utgitt 1853 - 67. De er resultat av alle hans reiser rundt om i Norge etter at han fikk offentlig stipendium fra 1848. Mange av slåttene er svært kjente.

Ludvig Mathias Lindeman: 1812 - 1887
Fotografiet er fra Nasjonalbibliotekets bildesamling

Dette heftet består av et svært lite utdrag fra denne store samlingen. Melodiene i heftet kan spilles solo, som duetter med fiolinelever, eller de kan spilles med strykeorkester med tilhørende løsstrengstemme, med eller uten bratsj, cello og bass. Bratsjstemmene er de samme som fiolinistemmene, og er derfor ikke med i partituret. Alle melodiene har besifring.

Som fiolinist med klassisk bakgrunn, er det med største beundring for det rike folkemusikkmiljøet at jeg vil formidle disse melodiene til norske barn. Melodiene tilhører vår egen kulturarv. Det kjennes viktigere enn noen gang å la nye generasjoner få del i denne unike arven.

Melodiene er skrevet ned slik de står i Lindemans samling. Mange bruker nok andre versjoner av sangene, men jeg ville la dem stå slik de er hos Lindeman.

Harmoniseringene er stort sett Lindemans, men jeg har valgt å forenkle endel slik at løst-strengstemmene og repetisjonene skal være enkle å huske. Tekstene er modernisert noe for at de skal være mer forståelig for unge elever. Det fins uansett mange versjoner av disse tekstene siden de tilhører en muntlig tradisjon.

Det har vært svært interessant å lese om kildene til Lindeman under dette arbeidet. Kildene som står oppført i *Fjeldmelodier, 1983*-utgaven, er også listet i kildene bak i dette heftet. Jeg har brukt særdeles mange melodier fra Valdres, og et par kilder herfra er verd å nevne spesielt: Andris E. Vang, Ragnhild Olsdatter Viken og Ola Dønhaug. De var, sammen med flere andre, store kulturbærere fra Valdres. Bente Hemsing, som er et stort forbilde for meg, er en av videreførerne av denne enestående arven i dag.

Pappa, søsteren min Tale og jeg
Privat foto fra Skogul, Fetsund 1973

Dette heftet er tilegnet min far, organist Odd Sverre Sumstad Fossnes. Han er bærer av Lindeman-tradisjonen og har på vidunderlig vis overført den, ikke bare til meg, men som lærer, korleder og organist til generasjoner av unge elever og studenter.

Odd Fossnes, født 1937, begynte på musikkonservatoriet i Oslo under Trygve Lindemans ledelse i 1955. Der hadde han Trygve Lindeman som lærer i hørelære, taktering, instrumentering og korledelse. I tillegg ble han undervist av Conrad Baden i musikkteori, Jon Medbøe i musikkhistorie og Anfinn Øien og Magne Elvestrand i orgelspill.

Trygve Lindeman (1896-1979) var sønnesønn av Ludvig Mathias Lindeman, og i sine bøker i hørelære og taktering var musikk eksemplene hentet fra L. M. Lindemans *Fjeldmelodier*. Faren min hadde god tid under studiene, med lange dager i Nordahl Bruns gate, og fikk fortalt de gode historiene om Lindeman-familien. I dette heftet er den andre hallingen arrangert av pappa.

I tillegg til at Ludvig Mathias Lindeman var en stor folkemusikksamler, var han organist i Oslo domkirke i 47 år. Hans orgelimprovisasjoner var viden kjent. I 1871 ble han invitert til innvielsen av orgelet i Royal Albert Hall sammen med størrelser som Anton Bruckner og Camille Saint-Saëns. Her improviserte han over salmetoner og norske folkemelodier. Det ble en stor suksess og i alt 8 konserter.

I tillegg var Ludvig Mathias en stor pedagog med blant annet J. Svendsen og H. Borgstrøm som elever. I 1883 opprettet han sammen med sønnen Peter Lindeman, *Organistskolen* i Kristiania som senere skulle bli til *Musikkonservatoriet*, og fra 1973 *Norges musikkhøgskole*. Trygve Lindeman, sønn av Peter, tok over etter farens død i 1930.

Sin enormt grundige skolering fikk Ludvig Mathias først og fremst fra sin far: Ole Andreas Lindeman (1769-1857). Ole Andreas studerte i København med den utvandrede norske organisten og komponisten Israel G. Wernicke, som hadde studert hos Johann Philipp Kirnberger i Berlin. Kirnberger var elev av J. S. Bach i Leipzig 1739-41, og var en stor forkjemper for Bachs musikk i en tid da Bachs verker ble mer og mer glemt. O. A. Lindeman overførte denne Bach-tradisjonen til sønnen Ludvig Mathias. Denne direkte linjen fra Bach omtales av Marcus Jacob Monrad som «Den gyldne Kjede».

Nettopp det at Ludvig Mathias Lindeman forente folkemusikken med den klassiske skoleringen, har inspirert meg til å formidle en liten del av denne folkeskatten til neste generasjon musikere.

PRØVEETRUKK

1. Halling

Moderato

Score for 1. Halling, Moderato, in G major, 2/4 time.

Instrumentation: Violin 1, Violin 2, Løsstreng (Double Bass), and Cello.

Chord markings: G, C, G, C, G, A, C, G, D, G, C, G, D, B, C, G, C, G, C, G, C, G, D, G.

Dynamic markings: *f* (forte), *p* (piano), *mf* (mezzo-forte).

Rehearsal marks: 6, 11.

Section A: Measures 1-5.

Section B: Measures 6-10.

Section C: Measures 11-15.

2. Springdans

Allegretto

Fra Aamot

Etter Arne N. Thingstad

Violin 1

Violin 2

Løstreng

Cello

5

A

B

D A D

A D

A D

A D

A7 D

D A D

A D

Hm/D E7 A

mf

p

mf

mf

p

mf

p

mf

p

mf

p

f

f

p

f

p

f

V

14

C D A D A D A D A7 D **Fine**

p

p

p

D A D e7 A7 D Hm7 e Fiss7 Hm E7 A

cresc.

f

cresc.

f

cresc.

f

E D/A A D/A A D/A A D/A A7 **D.C. al Fine**

p

mf

p

mf

p

mf

3. Halling

Fra A. P. Berggreen
Norske Sanger og melodier
arr. Odd Fossnes

Moderato

Chords: G, D7/G, G, D7/G, G

Instrumentation: Fiolin 1, Fiolin 2, Løsstreng, Cello

Dynamic: *p*

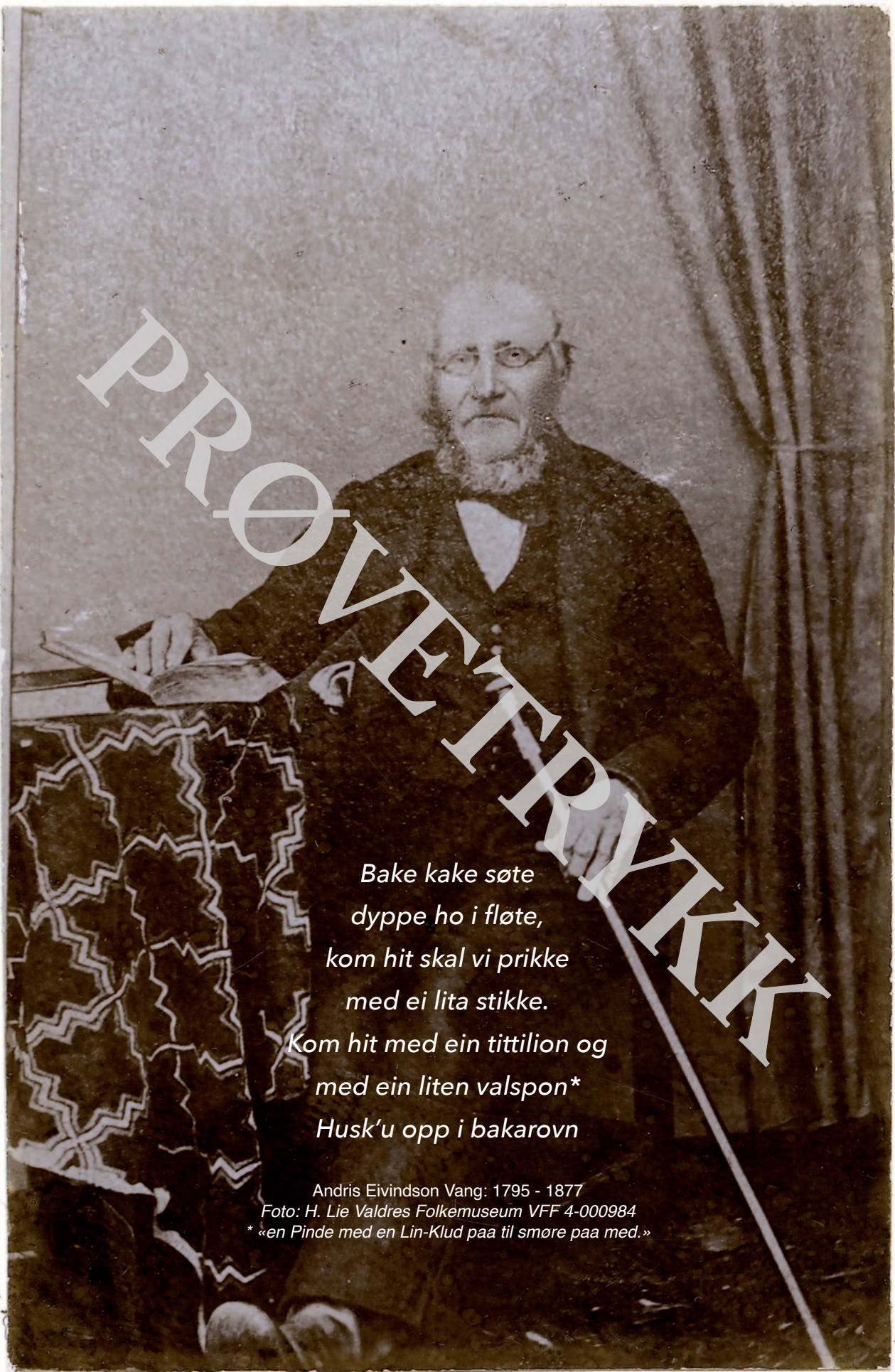
Section A

Chords: C/G, G, C/G, G

Ending: Fine

B $\overset{D}{\downarrow}$ $\overset{A7/E}{\curvearrowright} D$ $\overset{A7}{\curvearrowright} D$ $\overset{A7/E}{\curvearrowright} D$ $\overset{D/A}{\curvearrowright} D$

C $\overset{D/A}{\downarrow}$ $\overset{A7}{\curvearrowright}$ $\overset{D/A}{\curvearrowright}$ $\overset{A7}{\curvearrowright}$ $\overset{D/A}{\curvearrowright}$ $\overset{A7}{\curvearrowright}$ $\overset{D/A}{\curvearrowright}$ $\overset{D}{\downarrow}$ **D.C. al Fine**

Bake kake søte
dyppe ho i fløte,
kom hit skal vi prikke
med ei lita stikke.
Kom hit med ein tittilion og
med ein liten valspon*
Husk'u opp i bakarovn

Andris Eivindson Vang: 1795 - 1877
Foto: H. Lie Valdres Folkemuseum VFF 4-000984
* «en Pinde med en Lin-Klud paa til smøre paa med.»

4. Bådn-lått

Andante

Valdres
Andris E. Vang

G

C

Fiolin 1

Fiolin 2

Løsstreng

Cello

mf

G D G D G A D7 G

6

prik - ke med ei li - ta stik - ke, kom hit med ein ti - ti - li - on og

p

cresc.

p

cresc.

p

cresc.

C G D G

11

med ein lit - en val - spon Hu.... .. - sk'u opp i ba kar - ovn

f

dim.

f

dim.

f

dim.

5. Langebergslått'n

Valdres

Allegro non tanto

Langeleikslått etter Ragnhild Olsdatter Viken

The image displays a musical score for the piece 'The Rose Tree' by Edvard Grieg, arranged for Violin I, Violin II, Double Bass, and Cello. The score is written in D major (two sharps) and 2/4 time. It is divided into three systems, each with four staves. The first system (measures 1-5) features a Violin I part with a forte (f) dynamic and a 'pizz.' (pizzicato) marking. The Violin II part plays a steady eighth-note accompaniment. The Double Bass and Cello parts provide a harmonic foundation with a forte (f) dynamic. The second system (measures 6-10) continues the melodic and harmonic development. The third system (measures 11-14) concludes the piece with a 'Fine' marking and a piano (p) dynamic. The score includes various musical notations such as notes, rests, accidentals, and dynamic markings, as well as chord symbols (A, E/A, E7, D/A) and section markers (A, B, C).

16 A D/A A E/A A (D#dim) A E/A A D/A A E/A

22 E A V A E A E A E A E F A E

28 A E V A E V A E V A E D.C. al Fine

6. Lua-lått

Moderato

Valdres
Etter Ola Dønhaug

Violin 1

Violin 2

Løststreg

Cello

4

7

3

A

G

D

p

8

10 D G D G V

cresc.

mp

cresc.

cresc.

13

3

dim.

3

17

3

pp

dim.

3

dim.

7. Dyreparten

Allegretto

Valdres

G D G a G/D D G D H7/D# e D/A A7
 V
 Kom bro - der vi - l du gå med meg. Jeg gje - e - rne går med de - g av -
p
 8 D G D G A/E D e A D A D V A G D H7/D# e a G/D D
 sted i sko - g og ma - rk og ja - ge det gi - i - ve - er oss god ti - i - ids - for -
cresc.
cresc.
p
 16 G C G D G e D/A A D G C G D/AG D G
 driv for Gu - d tør ly - y - kken så - å be - gi, vi lø - øn få fo - or u - ma - ke
cresc.
cresc.
p
cresc.
p

8. Kjerringa med staven

Moderato

Fiolin 1

Fiolin 2

Løsstreng

Cello

G

Kjer - rin - ga med sta - ven, høgt opp - i Hak - ka da - len.

A

D G V V D G

Åt - te pot - ter røm - me, fi - re mer - ker smør, så kin - na Ka - ri, Ol - a had - de før.

B

G V V V V

Kjer - rin - ga med sta - ven, høgt opp - i Hak - ka da - len.

9. Lev vel så vil eg seia

Gol i Hallingdal

Etter Anne Ændrisdatter Sørli

Moderato

Violin 1

Violin 2

Løsstreng

Cello

G e a D G A D

Lev vel så vil eg se - ia og - så let - tar eg på min hatt,

G A a D7 G a D G

og - så se - ier al - le vak - kre jen - ter ha ei god og ei ro - leg natt, og - så

9 a D7 G a D7 G

sei - er al - le vak - kre jen - ter ha — god og ei ro - leg natt.

10. Vesle guten

Allegretto

Aurdal i Valdres

Etter Ingeborg Olsdatter fra Leira

Chords: F C7 F C

Fiolin 1

Fiolin 2

Løsstreng

Cello

Ves-le gu - ten opp i bak - ken, kvi-te ves - ten, snor i hat - ten han fri - er til meg; lat' en

Mjukt

V

A

Chords: F C F C F C/G F B F C F

kom - ma, lat' en fri - e tru du meg han skal få bi - e eit år el - ler to; in - ntil

V

B

Chords: C7 F

rug - en bli-ver mo - den, ha - n vok - ser so - m sko - gen, så gif - ter eg meg.

V

11. Brura-lått

Moderato

Valdres

G

C/G

G

Etter Ola Dønhaug

Fiolin 1

Fiolin 2

Løsstreng

Cello

mf

cresc.

mf

cresc.

mf

cresc.

dim.

dim.

dim.

A

3

3

3

V

V

V

C

G

13 C G D G

dim.

dim.

dim.

B D G/D D7 D G/D D7

p

p

p

21 G D G D G D G

mf

mf

mf

V V

V V

12. Springdans

Allegretto

Hallingdal

Olea Crøgers samling

Chord progression: D A/D D A/D D A D A D A

Violin 1 *pp* *cresc.* 3

Violin 2 *pp* *cresc.* 3

Løststreng

Cello

6 *pp* *cresc.* *f* *f* A7 D A7 D

12 *f* A7 D D/A 1. 2.

Kilder:

Alle melodiene er hentet fra:

L. M. Lindeman *Ældre og nyere norske Fjeldmelodier* utgitt 1853-1867, 4. utgave: Redigert av Øystein Gaukstad, Oslo 1983
Norsk Musikforlag A/S.

Kildene som er oppgitt i utgaven fra 1983, og nummeret som melodiene har hos Lindeman, er angitt etter tittel under.

- 1: *Halling*; nr. 4. Ingen kildehenvisninger.
- 2: *Springdans* etter Arne N. Thingstad fra Åmot i Østerdalen; nr. 7
- 3: *Halling* fra A. P. Berggren: *Norske Folke Sange og Melodier*; nr. 8
- 4: *Bådn-lått* etter Andris E. Vang fra Valdres; nr. 17
- 5: *Langebergslått'n, aat langeleike ell langhörpun*, etter Ragnhild Olsdatter Viken fra Valdres; nr. 18
- 6: *Lua-lått* etter Ola Dønhaug fra Valdres; nr. 19 (Han synger gjeterlått som opprinnelig er spilt på lur)
- 7: *Dyreparten* fra Valdres; nr. 20
- 8: *Kjerringa med staven* fra Halfdan Kjerulf *Norske Folkeviser for Pianoforte. Christiania 1867*; nr. 25
- 9: *Lev vel så vil eg seia* etter Anne Ændrisdatter Sørli fra Gol i Hallingdal; nr. 32
- 10: *Vesle guten upi bakken* fra Aurdal i Valdres etter Ingeborg Olsdatter; nr. 526
- 11: *Brura-lått* etter Ola Dønhaug fra Valdres; nr. 110
- 12: *Springdans* fra Hallingdal, Olea Crøgers samling; nr. 49

Historiske opplysninger er fra:

Store norske leksikon og *Cappelens musikkleksikon*.

Tusen takk til nær familie for alle gjennomspillinger og korrektur.

Til slutt ønsker jeg å takke pappa for de fine melodiene og historiene, og de hyggelige musikalske stundene vi har hatt.

Melodiene i dette heftet er hentet fra Ludvig Mathias Lindemans store samling av norske folkemelodier: Ældre og nyere norske Fjeldmelodier, utgitt 1853-1867. Melodiene i heftet kan spilles solo, som duetter med fiolinelever, eller de kan spilles med strykeorkester med tilhørende løsstrengstemme, med eller uten bratsj, cello og bass. Bratsjstemmene er de samme som fiolinistementene, og er derfor ikke med i partituret. Alle melodiene har besifring.

Som fiolinist med klassisk bakgrunn, er det med største beundring for det rike folkemusikkmiljøet at jeg vil formidle disse melodiene til norske barn. Melodiene tilhører vår egen kulturarv. Det kjennes viktigere enn noen gang å la nye generasjoner få del i denne unike arven.

Melodiene er skrevet ned slik de står i Lindemans samling. Mange bruker nok andre versjoner av sangene, men jeg ville la dem stå slik de er hos Lindeman.

p12

plattform12.no
notebutikken.plattform12.com

ISBN 978-82-93585-29-9 PDF